

Kohtulahendite kogumik

Liidetud kohtuasjad C-458/14 ja C-67/15

Promoimpresa Srl
versus
Consorzio dei comuni della Sponda Bresciana del Lago di Garda e del Lago di Idro
ja
Regione Lombardia
ning

Mario Melis jt
versus
Comune di Loiri Porto San Paolo
ja
Provincia di Olbia Tempio

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia ja Tribunale amministrativo regionale per la Sardegna)

Eelotsusetaotlus — Riigihanked ja asutamisvabadus — ELTL artikkel 49 — Direktiiv 2006/123/EÜ — Artikkel 12 — Mere-, järve- ja jõeäärse riigivaraga seotud majanduslikult tähtsad kontsessioonid — Automaatne pikenedamine — Hankemenetluse korraldamata jätmine

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu (viies koda) 14. juuli 2016. aasta otsus

1. *Eelotsuse küsimused — Vastuvõetavus — Eelotsuse vajalikkus ja esitatud küsimuste asjakohasus — Liikmesriigi kohtu hinnang — Esitatud küsimuste asjakohasuse eeldamine*

(ELTL artikkel 267)

2. *Eelotsuse küsimused — Euroopa Kohtu pädevus — Piirid — Ilmselt asjakohatud küsimused ja oletuslikud küsimused, mis on esitatud kontekstis, mis välistab tarviliku vastuse, ja küsimused, mis ei ole põhikohtuasja esemega seotud — Puudumine — Vastuvõetavus*

(ELTL artikkel 267)

3. *Asutamisvabadus — Teenuste osutamise vabadus — Teenused siseturul — Direktiiv 2006/123 — Autoriseerimisskeem — Kohaldamatus direktiivi 2014/23 kohaldamisalasse kuuluvate avalike teenuste kontsessioonide suhtes*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/123, põhjendus 57 ja III peatüki 1. jaotis, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/23)

4. *Õigusaktide ühtlustamine — Hankemenetlused kontsessioonide andmiseks — Direktiiv 2014/23 — Kohaldamisala — Teenuste kontsessioon — Mõiste*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/23)

5. *Asutamisvabadus — Teenuste osutamise vabadus — Teenused siseturul — Direktiiv 2006/123 — Autoriseerimisskeem — Kohustus korraldada valikumenetlus, kui on mitu autoriseeringu kandidaati — Siseriiklikud õigusnormid, mis näevad ette olemasolevate turismi- ja vabaajategevuse otstarbeliste mereäärse riigivaraga seotud autoriseeringute automaatse pikendamise, korraldamata ühtki valikumenetlust — Lubamatus*

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/123, artikli 12 lõiked 1–3)

6. *Asutamisvabadus — Riigihange — Kontsessioonid, mis on riigihankedirektiivide kohaldamisalast välja jäetud, kuid pakuvad selget piiriülest huvi — Avaliku sektori hankija kohustus järgida aluslepingu alusnorme — Siseriiklikud õigusnormid, mis näevad ette riigivarakontsessioonide automaatse pikendamise läbipaistvuse täielikul puudumisel — Lubamatus — Võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumine*

(ELTL artikkel 49)

7. *Eelotsuse küsimused — Vastuvõetavus — Vajadus esitada Euroopa Kohtule faktilise ja õigusliku raamistiku kohta piisavaid täpsustusi — Võimaliku piiriülese huvi esinemine — Tarviliku vastuse andmist võimaldavate andmete olemasolu*

(ELTL artikkel 267; Euroopa Kohtu kodukord, artikkel 94)

1. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 28 ja 29)

2. Vt otsuse tekst.

(vt punkt 30)

3. Kuna direktiivi 2006/123 teenuste kohta siseturul põhjenduse 57 kohaselt ei puuduta selles direktiivis sisalduvad autoriseerimisskeeme käsitlevad sätted pädevate asutuste sõlmitavaid lepinguid teatud sellise teenuse osutamiseks, mis on reguleeritud riigihankeid käsitlevate eeskirjadega, siis ei ole need sätted kohaldatavad avalike teenuste kontsessioonidele, mis võivad kuuluda eelkõige direktiivi 2014/23 kontsessioonilepingute sõlmimise kohta kohaldamisalasse.

(vt punktid 44 ja 45)

4. Teenuste kontsessiooni direktiivi 2014/23 kontsessioonilepingute sõlmimise kohta tähenduses iseloomustab eelkõige olukord, kus kindlaksmääratud teenuse kasutamise õigus antakse hankija poolt üle kontsessioonäärile, viimati nimetatul on sõlmitud lepingu alusel teatud majanduslik vabadus määrata selle õiguse kasutamise tingimused, millega samal ajal kaasneb suures ulatuses selle õiguse kasutamisega seotud risk. Sellest järeldub, et kui kontsessioonid puudutavad mitte kindlaksmääratud teenuse osutamist hankijast üksuse poolt, vaid luba teostada majandustegevust riigimaal, siis ei kuulu need teenuste kontsessioonide kategooriasse.

(vt punktid 46 ja 47)

5. Direktiivi 2006/123 teenuste kohta siseturul artikli 12 lõikeid 1 ja 2 tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus niisugune siseriiklik meede, mis näeb ette olemasolevate turismi- ja vabaajategevuse otstarbeliste mere- ja järveäärse riigivaraga seotud autoriseeringute automaatse pikendamise, korraldamata ühtki valikumenetlust võimalike kandidaatide vahel.

Kuigi direktiivi 2006/123 artikli 12 lõige 3 näeb sõnaselgelt ette, et liikmesriigid võivad valikumenetluse eeskirjade kehtestamisel võtta arvesse olulise avaliku huviga seotud põhjuseid, on nende põhjuse arvessevõtmine ette nähtud ainult võimalike kandidaatide valiku menetluseeskirjade kehtestamisel ja siis, kui direktiivi artikli 12 lõikest 1 ei tulene teisiti. Nimetatud direktiivi artikli 12 lõiget 3 ei saa seega tõlgendada nii, et see lubab põhjendada autoriseeringute automaatset pikendamist isegi siis, kui autoriseeringute esialgse andmise ajal ei ole korraldatud ühtki selle artikli lõikes 1 mainitud valikumenetlust.

(vt punktid 53–55 ja 57 ning resolutsiooni punkt 1)

6. ELTL artiklit 49 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised siseriiklikud õigusnormid, mis lubavad automaatselt pikendada olemasolevaid turismi- ja vabaajategevuse otstarbelisi riigivarakontsessioone, kui need kontsessioonid pakuvad selget piiriülest huvi.

Nimelt on ametiasutused – kui nad kavandavad sellise kontsessiooni andmist, mis ei kuulu eri liiki riigihankelepinguid reguleerivate direktiivide kohaldamisalasse – on kohustatud järgima ELi toimimise lepingu alusnorme üldiselt ja eriti diskrimineerimiskeelu põhimõtet. Täpsemalt, kuivõrd niisugune kontsessioon tekitab teatavat piiriülest huvi, siis selle andmisega ettevõtjale, kes asub kontsessiooni andja asukoha liikmesriigis, rikutakse läbipaistvuse puudumise korral võrdse kohtlemise põhimõtet teistes liikmesriikides asuvate ettevõtjate kahjuks, kes võiksid olla sellest kontsessioonist huvitatud. Selline erinev kohtlemine on ELTL artikliga 49 keelatud.

(vt punktid 64, 65 ja 74 ning resolutsiooni punkt 2)

7. Eelotsusemenetluses tuleb selge piiriülese huvi olemasolu hinnata kõikide asjakohaste kriteeriumide alusel, need on näiteks hankelepingu majanduslik tähtsus, selle täitmise koht või tehnilised aspektid, võttes arvesse asjaomase hankelepingu eriomaseid tunnuseid. Nagu tuleneb Euroopa Kohtu kodukorra artiklist 94, peab Euroopa Kohus selles osas saama eelotsusetaotlusest ülevaate faktilistest andmetest, millel eelotsuse küsimused põhinevad, ning sellest, kuidas on need andmed eelotsuse küsimustega seotud. Seega tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul selge piiriülese huvi kontrollimiseks vajalikud asjaolud tuvastada enne Euroopa Kohtusse pöördumist.

(vt punktid 66 ja 68)